

samlade inflationsbedömningen pekar därmed på en inflationstakt som är något lägre än den i huvudscenariot. Detta avspeglas i att osäkerhetsintervallen inte är helt symmetriska runt inflationsbanan utan är bredare nedåt. Riskbilden för den underliggande inflationen, som den mäts med UND1, är på ett till två års sikt ungefär densamma som för KPI-inflationen, vilket följer av att osäkerheten i bedömningen i huvudsak härrör från osäkerhet om det framtida utbuds- och efterfrågeläget i ekonomin och dess effekter på prisutvecklingen.

Den samlade inflationsbedömningen ger vid handen att sannolikheten för att inflationen, mätt

som KPI, under 1998 ska hamna över 2 procent är försumbar. Istället finns en mycket stor sannolikhet för att inflationen ska underskrida den nedre gränsen för toleransintervallet även mot slutet av detta år (se tabell 2). Mot slutet av prognosperioden ökar sannolikheten för att inflationen blir över 2 procent, men det är fortfarande större sannolikhet att inflationen ligger under 2 procent än att den överstiger 2 procent. Sannolikheten för att inflationen ska hålla sig inom toleransintervallet ökar över prognoshorizonten, då inflationen i mindre grad väntas hållas nere av temporära effekter och i högre grad styras av utbuds- och efterfrågeläget i ekonomin.

INFLATIONSPROGNOS MED OSÄKERHETSINTERVALL

Riksbankens publicerar sedan december 1997 banor för inflationsprognosen tillsammans med ett osäkerhetsintervall för bedömningen. I den nu aktuella rapporten har dessa osäkerhetsintervall fått en annorlunda utformning än tidigare. Det går nu att utläsa ur diagram R3 med vilken sannolikhet inflationen bedöms ligga inom ett visst intervall vid en viss tidpunkt i framtiden. Avsikten med förändringen är att förtydliga den osäkerhet som finns i prognosen och huruvida risken för prognosfel är större uppåt eller nedåt.

Beräkningen av osäkerhetsintervallen är till viss del subjektiv. En av poängerna är att intervallen ska avspegla den aktuella synen på osäkerheten uppåt eller nedåt för de olika komponenter som har betydelse för inflationsutvecklingen i huvudscenariot. Mer konkret görs subjektiva bedömningar på två egenskaper hos prognosfördelningen: om prognososäkerheten skiljer sig från den historiska osäkerheten, eller enklare uttryckt om det finns skäl att vara mer eller mindre osäker än vanligt, och om risken för prognosfel är symmetrisk eller om det finns en risk uppåt eller nedåt. Om ingen särskild information finns är bedömningen att risken är symmetrisk. Ett exempel på större osäkerhet än det historiska genomsnittet över flera konjunkturcyklar skulle kunna vara att ekonomin antas närma sig en vändpunkt, eftersom konjunktursvängningar är svåra att prognostisera. Men mindre osäkerhet än historiskt kan

också förekomma, t. ex. om alla indikatorer pekar åt samma håll.

De samlade bedömningarna av de makrovariabler som är av intresse för penningpolitiken vägs sedan ihop i en makroekonometrisk modell för att få ett mått på osäkerheten i inflationsprognosen. Om det finns skevhet (d.v.s. skillnad mellan upp- och nedåtrisk i bedömningen av en viss variabel, t.ex. importen) kommer detta att påverka prognosfördelningen för inflationen med den vikt denna variabel har i makromodellen. Som mått på skevheten används skillnaden mellan medelvärde och typvärde.²⁸ Om fördelningen bedöms vara mycket skev kan det finnas skäl att revidera den ursprungliga prognosen i huvudscenariot (typvärdesprognosen). Huruvida en extrem händelseutveckling, exempelvis en stark fördjupning av Asienkrisen, ska påverka prognosen är en bedömningsfråga som tar sin utgångspunkt i hur pass sannolik den framstår.

Den fördelning som används som en approximation av inflationsprognosfördelningen (såväl som för de olika komponenterna) betecknas i den statistiska litteraturen "tudelad normalfördelning" (two-piece normal). Sannolikhetsfördelningen till höger om typvärdet är proportionell mot en normalfördelning med en viss standardavvikelse medan sannolikhetsfördelningen till vänster om typvärdet är proportionell mot en normalfördelning med en annan standardavvikelse. Om dessa

standardavvikelse inte skiljer sig åt är sannolikhetsfördelningen för inflationsprognosen normalfördelad, vilket skulle innebära att det inte föreligger någon skillnad i uppåt- eller nedåtrisk i inflationsprognosen.

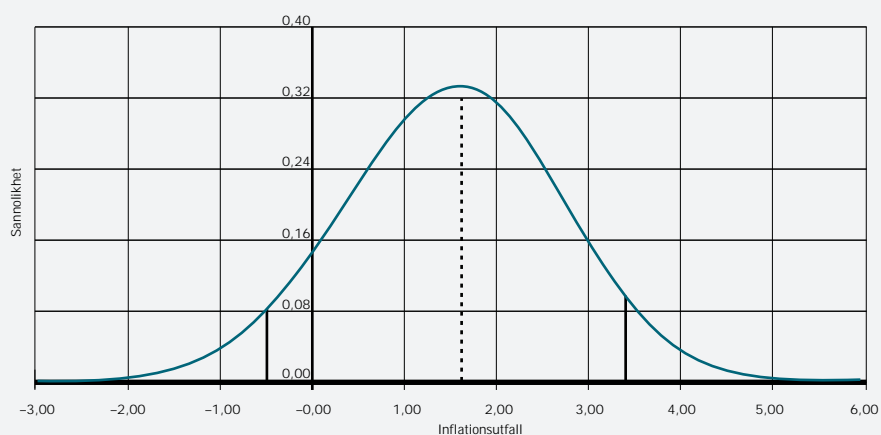
Det finns en nedåtrisk i inflationsprognosen för andra kvartalet 2000, vilket tar sig uttryck i att fördelningen i diagram R3 är något skev åt vänster. Typvärdet, dvs. inflationsprognosen i huvudscenariot, är 1,6 procent och anges av den streckade linjen, medan de

heldragna linjerna anger ett 90 procents osäkerhetsintervall. Tolkningen av detta är att inflationen med 90 procents sannolikhet bedöms ligga mellan -0,5 och 3,4 procent. Medelvärdet (visas ej i diagrammet) är 1,5 procent, vilket innebär en skevhet på -0,1 procentenheter.

28 Typvärde är det värde som är mest sannolikt.

Diagram R3.

KPI-inflation – andra kvartalet 2000 med 90 procent osäkerhetsintervall. Tolvmånaderstal

Källa: Riksbanken.